

PREDLOG
EVA: 2023-1611-0129
NUJNI POSTOPEK

**Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije
za leti 2024 in 2025**

I. UVOD

Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Republiko Slovenijo (v nadaljnjem besedilu: Slovenija) so v preteklem letu prizadele katastrofalne poplave in plazovi. Kljub temu, da je imela Slovenija učinkovite mehanizme za obvladovanje naravnih nesreč, so ti vključevali predvsem intervencijske ukrepe, ki so zgolj prvi korak pri zagotavljanju državne pomoči. Za zagotavljanje nadaljnje hitre pomoči prizadetemu prebivalstvu in gospodarstvu je bilo treba nemudoma sprejeti ustrezne interventne zakonske podlage, ki so omogočile, da je pomoč kar najhitreje dosegla prizadete.

Prav tako je bilo nujno tudi, da je vlada nemudoma po naravni nesreči pripravila predlog rebalansa državnega proračuna z namenom zagotovitve dodatnih pravic porabe za pomoč pri odpravi posledic uničujočih poplav. Na ta način se je zagotovilo dodatnih 520 milijonov evrov za hitro in učinkovito odpravljanje posledic naravnih nesreč in pomoč prizadetim. Že ob sprejemanju interventnih zakonov za odpravo posledic poplav in plazov so bile podane zahteve, da se sredstva, ki jih je država prejela za ta namen, vodijo ločeno od ostalih proračunskih sredstev in da se na ta način zagotovi transparentnost proračunske porabe. V času od 4. avgusta 2023 oziroma od dneva nastanka naravne nesreče so bili sprejeti tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 88/23, 95/23 – ZIUOPZP in 117/23 – ZIUOPZP-A; v nadaljnjem besedilu: ZOPNN-F), Zakon o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23, 117/23 in 131/23 – ZORZFS; v nadaljnjem besedilu: ZIUOPZP) in Zakon o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23; v nadaljnjem besedilu: ZORZFS). V teh zakonih so določeni ukrepi tako na odhodkovni strani proračuna kot tudi ukrepi, s katerimi se zagotavlja, da se za namen odprave posledic poplav in plazov v proračun steče več sredstev, kot pred dnem nastanka naravne nesreče. ZORZFS poleg različnih ukrepov za obnovo in razvoj določa tudi, da se za financiranje izvajanja ukrepov za obnovo in razvoj ter spremljajočih preventivnih protipoplavnih in protiplazovnih ukrepov ter ukrepov po ZOPNN-F in ZIUOPZP ustanovi proračunski sklad, na katerem se zbirajo sredstva na posebnem računu – podračunu proračunskega sklada pri ministrstvu, pristojnem za finance, ločeno od drugih proračunskih sredstev.

Ker je treba tako namenske prihodke kot tudi proračunske sklade pripoznati z zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna Republike Slovenije, se s predlaganim zakonom dopolnjuje Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2425) in tako upošteva ta zahteva.

2. Cilji, načela in poglobitve rešitve predloga zakona

Cilj predlaganega zakona je, da izvrševanje proračuna države sledi sprejetim interventnim zakonom.

2.1 Cilji predloga zakona:

Osnovni cilj zakona je v ZIPRS2425 uzakoniti rešitve, ki bodo omogočile tekoče in nemoteno financiranje tistih izdatkov iz proračuna države, ki so povezani s odpravo posledic plazov in poplav. S predlaganim zakonom se vsebina veljavnega ZIPRS2425 spreminja in dopolnjuje v manjšem obsegu ter je povezana z izvrševanjem ukrepov, določenih v interventnih zakonih. Nadalje se jasno določa tudi zahteva, da morajo biti, poleg proračuna, tudi finančni načrti posrednih uporabnikov ob pripravi uravnoreženi. Izjema od uravnoreženosti finančnih načrtov je določena zgolj za tiste javne sklade, za katere predpisi določajo, da se investicije financirajo z namenskim premoženjem javnega sklada. V zvezi s porabo sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost pa se določa način izločanja povratnih sredstev na sklad za okrevanje in odpornost.

2.2 Načela

Predlog zakona ne uzakonja posebnih načel ali temeljnih proračunskih principov, saj so ta opredeljena v 2. členu Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF). Tem načelom predlog zakona tudi sledi, prav tako pa sledi tudi ostali ureditvi, kot jo določa ZJF.

2.3 Poglavitne rešitve

S predlaganimi spremembo in dopolnitvami ZIPRS2425 se:

- določajo novi namenski prihodki državnega proračuna,
- določa nov proračunski sklad za obnovo, na katerem se bodo zbirala sredstva za odpravo posledic poplav in plazov,
- določa se način izločanja sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost na proračunski sklad za okrevanje in odpornost,
- določa, da se soglasje k finančnemu načrtu posrednega uporabnika izda le v primeru, če je omenjeni finančni načrt uravnorežen, razen kadar je pripravljavec finančnega načrta javni sklad, katerega poslanstvo je izvajanje investicij.

3. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih in prilagojenosti predlagane ureditve pravu EU

Zakon, ki ureja izvrševanje proračunov Republike Slovenije, ni predmet prilagajanja slovenske ureditve pravu Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU). Za razliko od sistemskih proračunskih zakonov držav iz EU, ki urejajo podobne vsebine kot ZJF, je ureditev, da se proračun države in zakon o izvrševanju državnega proračuna sprejemata v obliki dveh različnih pravnih aktov, poznana predvsem v germanskih pravnih sistemih (Republika Avstrija in Zvezna republika Nemčija). Tega razlikovanja ne poznajo v skandinavskem (Kraljevina Švedska) pravnem sistemu. V zvezi z odzivanjem na naravne nesreče pa imajo države članice EU vzpostavljene različne mehanizme pomoči.

Zvezna republika Nemčija (v nadaljnjem besedilu: Nemčija), kot ena izmed najbolj razvitih držav na svetu, ima organiziran in učinkovit sistem odzivanja na naravne nesreče. Njihov pristop temelji na sodelovanju med različnimi organi, lokalnimi oblastmi in državnimi agencijami. Nemčija ima vzpostavljen sistem za zagotavljanje finančne pomoči prebivalstvu, lokalnim skupnostim in gospodarstvu v primeru naravnih nesreč, kot so poplave. Ta sistem se osredotoča na obnovo prizadetih območij, podporo prebivalcem, ki so utrpeli škodo, ter pomoč gospodarstvu pri obnovi. Nemčija ima za ta namen ustanovljen poseben Zvezni sklad za pomoč v nesrečah, sredstva iz tega sklada pa se lahko uporabljajo za obnovo infrastrukture, podporo prebivalcem in druge ukrepe za obvladovanje posledic naravnih nesreč. Nadalje obstaja zvezni program za pomoč prebivalstvu v primeru nesreč, s katerim se zagotavlja finančna pomoč neposredno prizadetim prebivalcem. Sredstva so namenjena kritju stroškov začasnega bivanja, osnovnih življenjskih

potrebščin in drugih nujnih potreb. Prav tako pa lahko nemška vlada zagotovi dodatna sredstva za obnovo in pomoč prizadetim območjem. Vse te ukrepe podpira tesno sodelovanje med zvezno vlado, zveznimi deželami, lokalnimi oblastmi, nevladnimi organizacijami in gospodarskimi subjekti. Namen finančne pomoči je ne le obvladovanje neposrednih posledic nesreč, temveč tudi spodbujanje trajnostne obnove in pomoč prizadetim pri ponovni vzpostavitvi njihovih življenj in gospodarstva. Enako kot Slovenija, lahko tudi Nemčija, v primeru resnih naravnih nesreč, ki presežejo nacionalne zmožnosti, zaprosi za pomoč iz Evropskega solidarnostnega sklada, ki je namenjen zagotavljanju dodatne pomoči državam članicam EU v primeru velikih nesreč.

Sistem finančne pomoči v Republiki Avstriji (v nadaljnjem besedilu: Avstrija) je zasnovan tako, da se hitro in učinkovito odziva na nesreče, zagotavlja pomoč tam, kjer je najbolj potrebna, ter spodbuja obnovo prizadetih območij. Sodelovanje med različnimi ravnmi oblasti in sodelovanje z zavarovalniškim sektorjem sta ključna elementa njihovega pristopa k obvladovanju posledic naravnih nesreč. Avstrija ima zvezni sklad za nesreče, ta sklad pa omogoča hitro zagotavljanje finančne pomoči v primeru nesreč. Sredstva iz tega sklada se lahko uporabijo za obnovo infrastrukture, pomoč prebivalcem in druge nujne ukrepe.

Kraljevina Švedska (v nadaljnjem besedilu: Švedska) ima na voljo različne mehanizme za zagotavljanje finančne pomoči prebivalstvu in gospodarstvu v primeru naravnih nesreč. Njihov pristop k odzivanju na nesreče vključuje več dejavnikov in se lahko razlikuje glede na vrsto nesreče in obseg škode. Zvezna agencija za civilno zaščito je odgovorna za načrtovanje in izvajanje ukrepov civilne zaščite, vključno s finančno pomočjo in podporo prizadetim območjem v primeru naravnih nesreč. Švedska ima velik poudarek na zavarovanju premoženja, posledično ima večina Švedov sklenjena zavarovanja za svoje premoženje, vključno z nepremičninami. Zavarovalniški sektor igra ključno vlogo pri kritju stroškov obnove in popravila. Tudi Švedska lahko zaprosi za pomoč iz Evropskega solidarnostnega sklada, ki zagotavlja dodatno finančno pomoč.

4. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Z uveljavitvijo tega zakona ne bodo nastale dodatne finančne posledice za državni proračun, prav tako z uveljavitvijo tega zakona ne bodo nastale finančne posledice na druga javnofinančna sredstva.

5. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje tega zakona so sredstva zagotovljena v sprejetih proračunih za leti 2024 in 2025.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Administrativne posledice ne bodo nastale.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Administrativne posledice ne bodo nastale.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Posledice za gospodarstvo ne bodo nastale.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Posledice za socialno področje ne bodo nastale,

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Posledice za dokumente razvojnega načrtovanja ne bodo nastale.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic na druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

S predlaganim predpisom bo omogočeno nemoteno delovanje neposrednih uporabnikov državnega proračuna pri financiranju odprave posledic poplav in plazov.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Predlog zakona ureja izvrševanje proračuna države, pri tem pa ne določa novih okoliščin.

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

Javnost pri pripravi zakona ni sodelovala.

8. Podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe):

Zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe pri pripravi zakona niso sodelovali.

9. Znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje v ta namen prejela:

Plačil ni bilo.

10. Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Klemen Boštjančič, minister

mag. Saša Jazbec, državna sekretarka

Nikolina Prah, državna sekretarka

mag. Katja Božič, državna sekretarka

Gordana Pipan, državna sekretarka

mag. Mojca Pirnat, generalna direktorica

mag. Miranda Groff Ferjančič, namestnica generalne direktorice

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23) se v 21. členu v prvem odstavku za 20. točko, na koncu katere se pika nadomesti s podpičjem, dodajo nove, 21. 22., 23. in 24. točka, ki se glasijo

»21. prihodki od prispevkov iz 101. člena Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23, 117/23 in 131/23 – ZORZFS), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu, ter so vir sklada za obnovo;

22. prihodki od razlike med zneskom davka po stopnji iz prvega odstavka 64. člena Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23; v nadaljnjem besedilu: ZORZFS) in zneskom davka po stopnji iz 60. člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Uradni list RS, št. 117/06, 56/08, 76/08, 5/09, 96/09, 110/09 – ZDavP-2B, 43/10, 59/11, 24/12, 30/12, 94/12, 81/13, 50/14, 23/15, 82/15, 68/16, 69/17, 79/18, 66/19, 172/21 in 105/22 – ZZNŠPP), ki so vir sklada za obnovo;

23. prihodki od čistega in bilančnega dobička Slovenskega državnega holdinga, d. d., po 65. členu ZORZFS, ki so vir sklada za obnovo;

24. prihodki od davka na bilančno vsoto bank in hranilnic iz 78. člena ZORZFS, ki so vir sklada za obnovo.«.

2. člen

V 44. členu se za 10. točko, na koncu katere se pika nadomesti s podpičjem, doda nova, 11. točka, ki se glasi:

»11. podračun, ustanovljen na podlagi 127. člena ZORZFS.«.

3. člen

V 45. členu se za petim odstavkom doda nov, šesti odstavek, ki se glasi:

»(6) Povratna sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost se na sklad za okrevanje in odpornost izločajo do višine načrtovanih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost v posameznem letu.«.

4. člen

V 58. členu se v petem odstavku za prvim stavkom doda nov, drugi stavek, ki se glasi:

»Finančni načrt posrednega uporabnika proračuna za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati presežka odhodkov nad prihodki, razen če se presežek odhodkov nad prihodki posrednega uporabnika proračuna pokriva s presežki prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Ne glede na prejšnji stavek lahko finančni načrt javnega sklada za posamezno proračunsko leto izkazuje presežek odhodkov nad prihodki do višine načrtovanih investicijskih odhodkov, za katere

se v skladu s predpisi, ki urejajo njegovo delovanje, vir financiranja zagotavlja iz namenskega premoženja javnega sklada.«.

V dvanajstem odstavku se besedilo »drugim oziroma tretjim « nadomesti z besedilom »drugim, tretjim oziroma petim«.

KONČNA DOLOČBA

5. člen

(začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITVE:

K 1. členu

S predlaganimi dopolnitvami prvega odstavka 21. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (Uradni list RS, št. 123/23; v nadaljnjem besedilu: ZIPRS2425) se določajo novi namenski prihodki državnega proračuna, s katerimi se bo polnil sklad za obnovo. Značilnost namenskih prejemkov in izdatkov je predvsem v tem, da določeni prejemki pokrivajo natančno določene izdatke, z njimi pa se zagotovi vir financiranja; v konkretnem primeru je to vir financiranja proračunskega sklada, ki se ustanavlja za namen obnove po poplavah in plazovih. Ker letni zakon ne sme sam po sebi vpeljati novih namenskih virov, mora imeti pripoznava namenskega prejemka v letnem zakonu o izvrševanju proračuna pravni temelj za posebni status že v materialnem zakonu. V primeru predlaganih dopolnitev imajo novi namenski prejemki pravni temelj določen v 101. členu Zakona o interventnih ukrepih za odpravo posledic poplav in zemeljskih plazov iz avgusta 2023 (Uradni list RS, št. 95/23, 117/23 in 131/23 – ZORZFS) ter prvem odstavku 64. člena, 65. in 78. členu Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23 v nadaljnjem besedilu: ZORZFS).

K 2. členu

S predlaganim členom se na podlagi 127. člena ZORZFS z dopolnitvijo 44. člena ZIPRS2425 pripoznava nov proračunski sklad za obnovo. Proračunski sklad je opredeljen kot evidenčni račun v okviru računa proračuna, ki ga odpre država zaradi ločenega vodenja določenih namenskih prejemkov in izdatkov ter uresničevanja posebnega namena. Denarna sredstva se na evidenčni račun sklada izločajo prek računa proračuna države, v proračunu pa se za izločeni znesek zmanjšajo pravice porabe na ustrezni postavki namenskega prejemka. Za proračunski sklad je značilno, da se lahko financira tudi s proračunskimi sredstvi, zagotovljenimi v proračunu za tekoče leto. V tem primeru je treba v proračunu načrtovati dodatna sredstva, ki se poleg namenskih prejemkov izločajo na evidenčni račun proračunskega sklada. Zagotavljanje dodatnih sredstev iz proračuna je dopustno zgolj izjemoma, in sicer predvsem tedaj, kadar vplačana namenska sredstva proračunskega sklada ne zadostujejo za izpolnjevanje njegovega namena. Namenski prejemki kot vir financiranja proračunskega sklada so izvorni prejemki proračunskega sklada, ki morajo biti prav tako načrtovani v proračunu na posebni proračunski postavki v finančnem načrtu ministrstva, ki je določeno kot upravljavec sklada.

K 3. členu

S predlaganim členom se z dopolnitvijo 45. člena ZIPRS2425 z novim šestim odstavkom določa način izločanja povratnih sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost na proračunski sklad za okrevanje in odpornost. Država članica Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU) lahko črpa posojilo iz sredstev mehanizma za okrevanje in odpornost po tem, ko so izpolnjeni mejniki in cilji. Navedeno pomeni, da je namenskost porabe posojila treba opravičiti preden se država zadolži. Ker se iz državnega proračuna, neodvisno od prilivov sredstev EU, zagotavljajo sredstva državnega proračuna za pokrivanje obveznosti začasno založenih sredstev iz dvanajste alineje prvega odstavka 8. člena ZIPRS2425, pa to pomeni, da izvajanje projektov in ukrepov iz Načrta za okrevanje in odpornost teče nemoteno na način, da se v primeru, če prilivi sredstev EU še niso izvršeni, sredstva zagotavljajo v državnem proračunu.

Republika Slovenija se lahko zadolžuje izključno za izvrševanje državnega proračuna v tekočem proračunskem letu do višine primanjkljaja bilance prihodkov in odhodkov, računa finančnih terjatev in naložb in odplačila glavnice dolga, ki zapadejo v plačilo v tekočem proračunskem letu. Ker se je Republika Slovenija odločila, da bo Načrt za okrevanje in odpornost izvajala preko proračunskega sklada za okrevanje in odpornost, to pomeni, da se morajo sredstva izločati na sklad za okrevanje in odpornost preko izkaza prihodkov in odhodkov oziroma »A« bilance. Posledično to pomeni tudi, da je treba na letni ravni v »A« bilanci načrtovati takšen obseg sredstev za izločanje na proračunski sklad, ki bo omogočal nemoteno izvajanje projektov in ukrepov, ki so vključeni v Načrt za okrevanje in odpornost. Nepovratna sredstva EU se na proračunski sklad

izločajo po izvršenem prilivu, pri tem pa so ta sredstva kot prihodki pripoznani šele po tem, ko se nakažejo na podračun izvrševanja proračuna. Pravna podlaga za navedeno ravnanje izhaja iz prvega odstavka 7. člena ZIPRS2425. Prilivi od prejetega posojila (povratna sredstva) ne predstavljajo prihodkov proračuna in jih je treba obravnavati drugače. Navedeno pomeni, da se iz razloga, ker ZIPRS2425 v 21. členu omejuje povečevanje pravic porabe na namenskih postavkah (kamor sodi tudi namenska postavka za izločanje na proračunski sklad), ker se nepovratna sredstva ne štejejo med prihodke proračuna in ker izločanje sredstev na proračunski sklad vpliva na deficit državnega proračuna, s predlaganim členom določa, da se povratna sredstva mehanizma za okrepanje in odpornost na proračunski sklad izločajo zgolj do višine načrtovanih sredstev v posameznem letu. V tem delu je treba ponovno pojasniti, da ne glede na obseg izločenih sredstev na proračunski sklad izvajanje projektov in ukrepov ni v nobenem trenutku moteno, prav tako ni moteno prevzemanje obveznosti do višine celotne ovojnice, ki vključuje tudi povratna sredstva.

K 4. členu

Zakon o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-1O in 76/23; v nadaljnjem besedilu: ZJF) v sedmem odstavku 2. člena določa, da mora biti proračun uravnotežen med prejemki in izdatki. Kljub temu, da ZJF določa, da mora biti proračun uravnotežen, prihaja do razlag, da tega načela ni treba upoštevati pri pripravi finančnih načrtov posrednih uporabnikov proračuna. Ker neuravnoteženega finančnega načrta posrednega uporabnika proračuna ni mogoče izvršiti, saj bi temu ob koncu leta zmanjkalo sredstev tudi za izvajanje zakonskih nalog, se v izogib nejasnostim glede o zahteve po uravnoteženosti določa, da finančni načrt posrednega uporabnika proračuna za posamezno proračunsko leto ne sme izkazovati presežka odhodkov nad prihodki, razen če se presežek odhodkov nad prihodki posrednega uporabnika proračuna pokriva s presežki prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Nadalje je določena tudi izjema, po kateri ustanovitelj izda soglasje k neuravnoteženemu finančnemu načrtu posrednega uporabnika, in sicer le v primeru, če je presežek odhodkov nad prihodki izkazan pri javnem skladu, ki ima v predpisih določeno, da namensko premoženje uporablja za izvajanje investicij. V teh primerih se javnemu skladu premoženje ne bo zmanjšalo, nastala bo le poraba sredstev na računu, namesto denarnih sredstev pa se bo v premoženjski bilanci izkazala vrednost pridobljenega stvarnega premoženja.

K 5. členu

S predlagano uveljavitveno določbo se določa, da začne zakon veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

21. člen

(namenski prihodki proračuna)

(1) Namenski prihodki proračuna za leti 2024 in 2025 so poleg prihodkov, določenih v prvem stavku prvega odstavka 43. člena in prvem odstavku 80. člena ZJF, tudi:

1. prihodki od obremenitve s stavbno ali služnostno pravico stvarnega premoženja države, ki se uporabijo za nakup, graditev, obnovo, investicijsko in tekoče vzdrževanje nepremičnin v lasti države;

2. prihodki požarne takse po 59. členu Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22), ki se po merilih, ki jih določi vlada, uporabijo za namene iz navedenega zakona;

3. prihodki vplačanih tiskovin, ki jih stranke v upravnem postopku vplačajo pri upravnih enotah ter ministrstvih, pristojnih za notranje oziroma zunanje zadeve, in ki jih upravne enote in ministrstvo, pristojno za notranje oziroma zunanje zadeve, uporabijo za plačilo obveznosti dobaviteljem zaračunljivih tiskovin;

4. prihodki, ki jih lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč po 50. členu Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 27/16 in 79/17) in prihodki po 88. členu Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22, in 78/23 – ZUNPEOVE; v nadaljnjem besedilu: ZKZ) vplačujejo v proračun in ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

5. prihodki po 3.h členu ZKZ, ki se do višine pravic porabe, predvidene v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

6. prihodki po Zakonu o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami (Uradni list RS, št. 41/09 in 69/15 – ZOPPGSR), ki se do višine pravic porabe, predvidenih v finančnem načrtu ministrstva, pristojnega za kmetijstvo, v sprejetem proračunu uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

7. prihodki letne dajatve za uporabo vozil v cestnem prometu iz prvega odstavka 3. člena Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17, 112/21 – ZIUPGT in 62/23 – ZIAG), ki se uporabijo za izvedbo investicij ter vzdrževanj v javni prometni infrastrukturi in za izvajanje predpisanih nalog in ukrepov spodbujanja prehoda na alternativna goriva v prometu, kot jih določa zakon, ki ureja infrastrukturo za alternativna goriva v prometu;

8. prihodki koncesijske dajatve Luke Koper, d. d., ki pripadajo proračunu na podlagi 2. člena Zakona o zagotavljanju sredstev za investicije v prometno infrastrukturo (Uradni list RS, št. 28/10, 85/11, 40/12 – ZUJF in 140/22) in se uporabijo za naložbe v javno prometno infrastrukturo v Republiki Sloveniji in njeno vzdrževanje;

9. prihodki od dajatve za odjavljeno vozilo, ki se na podlagi drugega odstavka 3. člena Zakona o dajatvah za motorna vozila (Uradni list RS, št. 54/17, 112/21 – ZIUPGT in 62/23 – ZIAG) uporabijo za izvedbo investicij in vzdrževanje javne prometne infrastrukture;

10. prihodki po prvem odstavku 142. člena Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 9/12 – odl. US, 24/12, 30/12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12, 52/13 – odl. US, 96/13, 29/14 – odl. US, 50/14, 23/15, 55/15, 63/16, 69/17, 21/19, 28/19, 66/19, 39/22, 132/22 – odl. US in 158/22; v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu, in namene, določene v 28. členu Zakona o nevladnih organizacijah (Uradni list RS, št. 21/18; v nadaljnjem besedilu: ZNOrg);

11. prihodki obveznega prispevka za promocijo iz 9. člena Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov (Uradni list RS, št. 26/11 in 57/12), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

12. prihodki iz dajatev od prejemkov, izplačanih zaradi opravljenega začasnega in občasnega dela upokoјencev, ki v skladu z drugim odstavkom 27.f člena Zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22 in 59/22 – odl. US) pomenijo prihodek podračuna iz 4. točke 44. člena tega zakona;

13. prihodki po tretjem odstavku 33. člena Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16, 36/21 – ZZIRDKG in 140/22 – ZSDH-1A; v nadaljnjem besedilu: ZGGLRS), ki se uporabijo za namene, določene v četrtem odstavku 33. člena navedenega zakona;

14. prihodki iz 2. točke prvega odstavka 162. člena Zakona o kazenskem postopku (Uradni list RS, 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 96/22 – odl. US, 2/23 – odl. US in 89/23 – odl. US), ki se uporabijo za pomoč žrtvam ali za odškodnino za povračilo škode žrtvam kaznivih dejanj po Zakonu o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 101/05, 114/06 – ZUE, 86/10 in 76/23);

15. prihodki iz drugega odstavka 77. člena Zakona o voznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo in 153/22), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

16. pristojbine iz tretjega odstavka 60. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUPOPdVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US in 84/23 – ZDOsk-1; v nadaljnjem besedilu: ZZDej), ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

17. prihodki iz pribitka k cestnini po prvem odstavku 35. člena Zakona o izgradnji, upravljanju in gospodarjenju z drugim tirom železniške proge Divača–Koper (Uradni list RS, št. 51/18; v nadaljnjem besedilu: ZIUgDT), ki se uporabijo za namene, določene v tretjem oziroma četrtem odstavku 36. člena navedenega zakona;

18. prihodki takse iz 39. člena ZIUgDT, ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu;

19. sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost za financiranje ukrepov, ki so vključeni v NOO ter so vir sklada za okrevanje in odpornost;

20. prihodki, ki jih mora Javni sklad Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško, v skladu s tretjim odstavkom 8. člena Zakona o Javnem skladu Republike Slovenije za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganje radioaktivnih odpadkov in izrabljenega goriva iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 130/22) vplačati v proračun države, ki se uporabijo za namene, določene v navedenem zakonu.

(2) Ne glede na prvi odstavek 44. člena ZJF se namenska sredstva, ki jih neposredni uporabnik doseže z lastno dejavnostjo in ki niso bila porabljena v preteklem letu, prenesejo v proračun za tekoče leto v obsegu, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku tega člena.

(3) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v manjšem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini dejansko vplačanih oziroma razpoložljivih prejemkov.

(4) Če so namenski prihodki vplačani v proračun v večjem obsegu, kot so načrtovani v sprejetem proračunu države oziroma občine, neposredni uporabnik oziroma občina prevzema in plačuje obveznosti samo v višini načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države oziroma občine. Kot skupna višina načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu države se šteje vsota načrtovanih namenskih prejemkov za namen iz prejšnjega stavka, ki je načrtovana pri predlagatelju finančnih načrtov v okviru finančnih načrtov neposrednih uporabnikov, ki so v njegovi pristojnosti.

(5) Ne glede na prejšnji odstavek lahko neposredni uporabniki prevzemajo in plačujejo obveznosti prek načrtovanih pravic porabe v sprejetem proračunu, vendar ne v večjem obsegu

od vplačanih prihodkov v proračun, na podlagi soglasja vlade, če zaradi tega ne grozi, da bi bil prekoračen obseg izdatkov, ki je v okviru za pripravo proračunov sektorja država določen za državni proračun.

44. člen

(proračunski skladi)

Proračunski skladi v letih 2024 in 2025 so:

1. podračun proračunske rezerve, ustanovljen na podlagi ZJF;
2. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona o investicijah v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija (Uradni list RS, št. 90/15);
3. podračun, ustanovljen po Zakonu o dodatni koncesijski dajatvi od prejemkov, izplačanih za občasna in začasna dela študentov in dijakov (Uradni list RS, št. 24/07 – uradno prečiščeno besedilo in 79/17);
4. podračun, ustanovljen na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 47/13 – ZOPRZUJF, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOsn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA; v nadaljnjem besedilu: ZUJF);
5. podračun, ustanovljen na podlagi 182. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE);
6. podračun, ustanovljen na podlagi 162. člena Zakona o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US in 78/23 – ZUNPEOVE);
7. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 33. člena ZGGLRS;
8. podračun, ustanovljen na podlagi tretjega odstavka 79. člena ZSDH-1;
9. podračun, ustanovljen na podlagi prvega odstavka 28. člena ZNOrg;
10. podračun, ustanovljen na podlagi Uredbe 2021/241/EU ter Izvedbenega sklepa Sveta o odobritvi ocene načrta za okrevanje in odpornost za Slovenijo.

45. člen

(upravljanje ter vir sklada za okrevanje in odpornost)

- (1) Sredstva sklada za okrevanje in odpornost upravlja koordinacijski organ.
- (2) Vir financiranja sklada za okrevanje in odpornost so sredstva mehanizma za okrevanje in odpornost.
- (3) Vir sklada za okrevanje in odpornost se pridobiva kot predplačilo in povračilo za dosežene mejnike in cilje, določene v NOO.
- (4) O uporabi sredstev sklada za okrevanje in odpornost odloča koordinacijski organ na predlog neposrednega uporabnika, ki je pristojen za izvajanje projekta ali ukrepa iz NOO.
- (5) Ne glede na drugi in tretji odstavek tega člena Republika Slovenija iz državnega proračuna zagotavlja sredstva za pokrivanje obveznosti začasno založenih sredstev iz dvanajste alineje prvega odstavka 8. člena tega zakona, v višini, ki se pri skladu za okrevanje in odpornost izkazuje na dan 20. december. Če od 21. decembra do konca istega leta sredstva državnega proračuna pri skladu za okrevanje in odpornost niso v celoti porabljena, se vračilo preveč izplačanih sredstev izvede do 31. decembra istega leta na način, da se zniža obremenitev finančnega načrta uporabnika, v breme katerega so bila sredstva plačana.

58. člen

(priprava finančnih načrtov uporabnikov proračuna)

(1) Predlagatelji finančnih načrtov proračuna morajo izvajati naloge iz svoje pristojnosti na način, da ne prekoračijo obsega sredstev stroškov dela, določenega v sprejetih finančnih načrtih, razen kadar gre za prerazporeditev stroškov dela med finančnimi načrti v okviru istega predlagatelja finančnega načrta ali kadar je sprememba posledica prerazporeditve javnega uslužbenca v drugi organ ali kadar ta zakon določa drugače.

(2) Predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine mora posrednim uporabnikom proračuna iz svoje pristojnosti posredovati izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov v 15 dneh po objavi tega zakona v Uradnem listu Republike Slovenije. Izhodišča za pripravo finančnih načrtov posrednih uporabnikov, ki se pretežno financirajo iz proračuna države, morajo biti usklajena s pretežnim financierjem posrednega uporabnika in z ministrstvom.

(3) V primeru spremembe obsega sredstev tekočih transferov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna mora predstojnik neposrednega uporabnika proračuna države ali občine v 15 dneh od spremembe obsega sredstev tekočih transferov v finančnem načrtu neposrednega uporabnika proračuna posrednemu uporabniku proračuna posredovati nova izhodišča.

(4) Predstojnik neposrednega uporabnika državnega proračuna mora pri določitvi obsega sredstev za stroške dela posrednih uporabnikov proračuna iz njegove pristojnosti zagotoviti, da se stroški dela pri posrednih uporabnikih proračuna iz njegove pristojnosti znižajo na način, da se ne preseže skupni obseg sredstev tekočih transferov, določen v finančnem načrtu posameznega neposrednega uporabnika.

(5) Predstojnik posrednega uporabnika proračuna mora svoj finančni načrt oziroma spremembe finančnega načrta pripraviti v skladu z izhodišči iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(6) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki državnega proračuna sprejete finančne načrte in programe dela posredovati v soglasje pristojnemu ministrstvu najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(7) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki, ki se financirajo iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS), posredovati sprejete finančne načrte in programe dela v soglasje pristojnemu ministrstvu, če je ustanovitelj posrednega uporabnika država, oziroma občinski upravi, če je ustanovitelj občina, in sicer najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(8) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki občinskih proračunov sprejete finančne načrte in programe dela posredovati v soglasje občinski upravi najpozneje v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

(9) Ne glede na določbe drugih zakonov in predpisov morajo posredni uporabniki iz šestega, sedmega in osmega odstavka tega člena sprejeta letna poročila posredovati v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njihovemu finančnemu načrtu in programu dela.

(10) Uporabniki državnega proračuna in občinskih proračunov, ki niso neposredni uporabniki državnega proračuna, lahko v svojem finančnem načrtu med letom prerazporejajo sredstva na plačne konte iz podskupine kontov »Izdatki za blago in storitve« do višine 2 odstotkov obsega sredstev za stroške dela v sprejetem finančnem načrtu.

(11) Ne glede na določbe zakonov, predpisov in splošnih aktov finančni načrt posrednega uporabnika proračuna sprejme vlada oziroma župan, če ga organ, pristojen za sprejetje finančnega načrta, ni sprejel, ker je bil ta pripravljen v skladu z izhodišči vlade oziroma župana.

(12) Posrednim uporabnikom proračuna, ki jim vlada, pristojno ministrstvo ali občinska uprava v 60 dneh po prejemu finančnega načrta v soglasje to zavrne iz razloga, ker finančni

načrt ni bil sprejet v skladu z drugim oziroma tretjim odstavkom tega člena, se po poteku 60-dnevnega roka za pridobitev soglasja zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(13) Če posredni uporabniki ne posredujejo finančnega načrta in programa dela v soglasje organu, pristojnemu za izdajo soglasja k njegovemu finančnemu načrtu in programu dela, v 45 dneh po prejemu izhodišč iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena, se temu posrednemu uporabniku proračuna zagotavlja največ 80 odstotkov realiziranih izdatkov, ki so bili financirani iz proračuna preteklega leta.

(14) Ne glede na določbe tega člena neposredni uporabnik državnega proračuna tistim posrednim uporabnikom proračuna občin s področja izobraževanja, ki se pretežno financirajo iz državnega proračuna, izda le soglasje k sistemizaciji delovnih mest v skladu z normativi in standardi, ki veljajo za izvajanje programa osnovnih in glasbenih šol.